

בלבבי משכן אבנה

הרב מגיע לטפולה
ביום שני בלילה
פרטים בעמוד ד'

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

הנבראים, הוא במקום היותר פנימי, ששם יש את ההדבקות בשורש האמונה של "אתה הוא משלא נברא העולם".

במעמקי נפשו של האדם, ששם הוא נקרא "חלק אלוך ממעל", שם נעלה על ליבנו העדר הנמצאים. והעדר הנמצאים כוונת הדבר, שכל קיומנו שלנו הוא רק גילוי של [בדקות יותר יש מקום יותר פנימי]. ואם האדם מעלה על ליבו רק את הצד הזה, הרי שהוא כופר בבחירה, ולכן הוא נקרא כופר.

אלו הם שני מקומות בנפש האדם. כשם שבזמן, אם האדם אומר שאתמול היה י"ג אייר והיום י"ד, זה לא סתירה, מחמת שאלו הם שני זמנים. וכן במקום, שהאדם אומר שכאן ארץ ישראל ושם חו"ל, זה לא סתירה, מחמת שאלו שני מקומות, גם בנפש ישנם שני חלקי נפש. זהו מושכל ברור למי שחי את נפשו. מי שלא חי את נפשו, במקום הוא מבין שיש מקומות חלוקים, בזמן הוא מבין שיש זמנים חלוקים, אבל נפשו שלו נראית לו כולה מקשה אחת. דומה הדבר לאדם שרואה שמים והם נראים לו כדבר אחד. הדבר נראה לו מקשה אחת מחמת שהוא רחוק ממנו, אבל כאשר הוא מתקרב לדבר הוא רואה את חלקיו.

סיכומם של דברים. כשיש כאן ציור על לב שהנבראים לא קיימים, יש מקום בנפש שצריך לצייר שהנבראים לא קיימים, וזהו במקום העליון והפנימי ביותר בנפש. גם שם ישנם שני דקויות כמו שהוזכר, יש דקות לצייר שכל הקיום שלנו שם הוא רק כגילוי שלו, ויש דקות לצייר אותו ית"ש עוד לפני גילוי. והגדרת הדבר היא, שהמקום בו צריך לצייר את העדר הנבראים זהו מעבר למקום החכמה שבנפש, אלא זהו מקום האמונה שבנפש, מקום האמונה העליון. אולם במקום היותר תחתון, גם בחלק התחתון שבאמונה, וק"ו בגדרי החכמה, שם האדם חייב לצייר שיש נבראים. ■ המשך בע"ה

שבוע הבא - מסדרת דע את אמונתך_002_ היסוד הראשון

(שלוש עשרה העיקרים לרמב"ם) בקול הלשון 2<3

כלומר שקיומו אינו תלוי בנו. ולכן אפשר לצייר שאע"פ שהנבראים נעדרים הוא קיים. ונשאלת השאלה, האם ישנה עבודה לצייר את ההעדר של הנבראים, שאנו לא קיימים.

כתוב כאן בלשון הרמב"ם, שאם ח"ו יעלה על לב העדר מציאותו, הרי שבהעדר מציאותו מתבטל מציאותו. אבל אם מעלים על לב העדר מציאותו שלנו, לא בטל מציאותו שלו. שומה עלינו להבין מהיכן השורשים הללו.

נאמרו כאן שני אפשרויות של העדר, יש אפשרות ח"ו של העדר שלו, ויש אפשרות של העדר שלנו. השורש של האפשרות של העדר שלו היא, כיוון שיש אפשרות של העדר שלנו, אזי אפשר להשתמש בכח ההעדר ח"ו ולהחיל את זה עליו, שזוהי הכפירה.

אילו לא היה מצוייר העדר הנבראים, הרי שלא היה כח של העדר, ולא היה אפשר להחיל כלל כח של העדר. אולם לאחר שישנו כח הנקרא כח של העדר, ואיזהו העדר - "אם נעלה על ליבנו העדר הנמצאים", שזהו סוג של העדר שמחיל את הדבר על הנמצאים שזה אנחנו. מעתה צורת פעולת הכפירה היא, לקחת את כח של העדר של הנבראים ולהחיל אותו על הבורא, אולם היא משתמשת בכח של העדר הנבראים.

יתר על כן, ישנם שני חלקים כאן בשימוש בכח ההעדר, ונבאר. כביכול קודם שנברא העולם היה הוא אחד ושמו אחד, הוא ית"ש לבדו. מעתה, כאשר האדם מעלה על ליבו את העדר הנבראים, כוונת הדבר היא, שהוא מדבק את עצמו במקום שקודם שנברא העולם. אולם, מי שמעלה על ליבו העדר הנבראים עכשיו, הוא כופר!

יש מקום בנפש שצריך לעלות את העדר הנבראים, ויש מקום בנפש שאסור לעלות את ההעדר הנבראים. מי שמעלה את העדר הנבראים במקום החכמה שבנפש, על זה נאמר "כולם בחכמה עשית", הרי שהוא כופר. המקום בו צריך לעלות את העדר

י"ג עיקרים ויסודות האמונה לרמב"ם

ביאור לשון הרמב"ם

לאחר כל האמור נשוב לבאר את לשון הרמב"ם מתחילתו. "להאמין מציאות" - מדרגה אחת, "הבורא יתברך" - מדרגה שניה. "והוא שיש שם נמצא שלם בכל דרכי המציאות" - נתבאר שתפיסת "נמצא שלם" היא רק במדרגת האמונה.

"הוא עילת מציאות הנמצאים" - ההגדרה הפשוטה של עילת ועלול זהו באופן של השתלשלות. אולם בדקות יותר, הרי נתבאר שכל מציאותם היא רק גילוי שלו, וזה נקרא שהוא עילתם בדקות.

"בו קיום מציאותם" - מחמת שהם לא קיימים כמציאות לעצמם אלא כגילוי שלו, לכן זה נקרא בו קיום מציאותם. "וממנו קיומם" - זו המדרגה השניה של האמונה, שאנו קיימים והוא ית"ש מחייה אותנו.

"ואל יעלה על הלב העדר מציאותו, כי אם בהעדר מציאותו נתבטל מציאות כל הנמצאים, ולא נשאר נמצא שיתקיים מציאותו" - נתבאר שני פנים מדוע תבטל מציאות כל הנמצאים ולא נמצא מציאות לנבראים. לפי המדרגה הראשונה של האמונה זהו מחמת שכל קיומנו הוא גילוי שלו, ואם עולה על לב ח"ו שהוא לא קיים אז בעצם אין לנו מציאות, כי מציאותו שלנו היא רק גילוי שלו, ואם אין את מה לגלות הרי שאנו לא קיימים. המדרגה השניה והתחתונה, שממנו חיותנו, ואם אין לנו את מקור חיותנו הרי שאנו בטלים. אלו הם שני חלקי האמונה ושני חלקי העדר.

ואם נעלה על ליבנו העדר הנמצאים כולם זולתו לא יתבטל מציאות השי"ת ולא יגרע.

ציור העדר הנבראים וקיום הנבראים

לכאורה, ההבנה הפשוטה היא, שהוא ית"ש קיים לפני הנבראים בזמן [בלשון מושאל],

פרק ההתבודדות | מרבינו אברהם בן הרמב"ם

כעת יסביר ר"א בן הרמב"ם את גדר התבודדות. כמו שנתבאר בתחילת דבריו, יש התבודדות חיצונית והתבודדות פנימית, עד כאן הוא הסביר בקצרה ממש את חלקי ההתבודדות הפנימית, להתנתק מן החוץ, ביטול כח המרגיש מחיצוניותו, כניסה של כח הדוחף לפנימיותו, ויתר על כן לדוחפו ללעילא, להתעסק במושכות לות העליונות, ושימוש בכח המדמה במה שמשווה אותו לשכל, להתעוררות של ההדבקות בעליון.

כעת הוא יסביר את ההתבודדות החיצונית.

ועל פי זה נטו הנביאים ותלמידיהם החסידים אל ההתבודדות החיצונית המביאה לידי התבודדות פנימית.

כל דבר מורכב מפנימיות וחיצוניות, נשמה וגוף. וגם בסוגיית ההתבודדות, צריך התבודדות חיצונית של גוף, וצריך התבודדות פנימית של נשמה. זה לא רק לשון מושאל, אלא ההגדרה היא כך: התבודדות חיצונית זה היכן שגופו נמצא, התבודדות פנימית זה היכן שחלקי נפשו הפנימיים נמצאים.

כל מה שהוזכר לעיל, ניתוק של כח המרגיש מבחוץ, כניסה של כח הדוחף מהפנים ליותר פנים, התעסקות במחשבה העליונה, והשתמשות במדמה במה שמשתווה לו, זה נקרא התבודדות פנימית, כי היא התבודדות עם כוחות הנפש הפנימיים. ההתבודדות החיצונית היא בעיקר נמצאת היכן שגופו של האדם נמצא.

התבודדות שלימה היא כאשר יש גם התבודדות פנימית וגם התבודדות חיצונית. אם ישנה רק התבודדות חיצונית בלי התבודדות פנימית, על זה נאמר 'כגוף בלא נשמה', אולם בודאי שפעמים רבות זה עדיף מכלום. ויתר על כן, גם אם יש התבודדות פנימית, אבל בלי התבודדות חיצונית, גם זו היא איננה התבודדות שלימה.

ככל שהאדם חי חיי התבודדות עמוקים יותר, אפילו אם יש לאדם רק התבודדות פנימית בלי התבודדות חיצונית, אולם ההתבודדות שלו היא גבוהה מאד, מחמת שעיקר חיותו היא בנשמתו ולא בגופו, ולכן גם עיקר התבודדותו היא בנשמתו. וכדברי רבינו בעל 'חובות הלבבות', שהחסידי אפילו כאשר הוא נמצא במקלות עם, לא ישתדל מם, וכל זאת מפני שהוא עצמו מנותק מגופו, ולכן עיקר התבודדותו היא בנשמתו. בודאי שעדיין הוא בעל גוף, הוא חייב בתפילין ושאר מצוות הגופניות כפשוטו, ולכן גם התבודדותו צריכה גופניות, אבל עיקרה של התבודדותו הופכת להיות התבודדות נשמתית, רוחנית, פנימית.

מית. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא – מתוך סדרת שיעורים על ספר "המספיק לעובדי ה'" מרבינו אברהם בן הרמב"ם

פרק ו' | האופן למעשה של צירוף היראה והתורה.

הנקודה הזו היא נקודה רחבה עד למאוד בכל צורת עסק התורה.

כל זמן היות האדם עוסק בתורה, אפילו אם הוא גריס באורייתא תדירא, אבל אם כלל כוחותיו לא משתעבדים לאורייתא, הרי שבודאי ייתכן שהוא יודע ידיעת התורה, בודאי ייתכן שיש לו השגה מסוימת בתורה, אבל אין לו את התכלית המבוקשת שענינה התדבקות בתורה שמכחה הוא דבוק בו יתברך שמו!!

על מנת שהאדם יתדבק בכל כוחותיו לדבר ה' זו הלכה הוא צריך להכיר את כוחותיו, ולשעבד אותם לאורייתא.

ואם המחשבה בשעת עסק התורה פורחת והולכת למקומות אחרים אז בלשון פשוטה וברורה הוא לא נדבק בכל כוחותיו בדבר ה' זו הלכה!! שהרי כח המדמה שלו עדיין נמצא פעמים רבות בחוץ, וחלקי כוחות המחשבה אפילו החיצוניים פורחים והולכים לענינים אחרים, ולא דוקא של דמיון, אלא מחמת שטרוד בעיני האי עלמא.

ויתר על כן, אפילו אם המחשבה עצמה נמצאת בתורה, אבל "חכמה" כמו שאומרים רבותינו נקראת "כח מה", כי אלו כוחות שצריך להוציא אותם מן הכח אל הפועל. וכידוע עד למאוד שאצל רוב בני האדם כלל כח המחשבה אינו יוצא כמעט לפועל, החלק שיוצא לפועל הוא רק חלק קטן מאוד.

נמצא שכדי להגיע לאופן של "היינו להתדבק בכל כוחותיו לדבר ה' זו הלכה", ראשית צריך את ההתדבקות של הגוף עצמו שנמצא באהל, התדבקות של כח המדמה שלא ידמה זולתו אלא יעסוק באמת במה שהוא עוסק ע"י שהוא מדמה את הדברי תורה שבהם הוא עוסק, אבל יתר על כן, אפילו המחשבה שנמצאת לכאורה בתורה, כמו שנתבאר שאצל רוב בני האדם היא כמעט לא מתגלה מהכח אל הפועל, אחוז קטן עד למאוד מתגלה והוא זה שנמצא בדברי תורה, ולכן תוקף ההתדבקות של בני אדם לתורה, (לא רק אצל אלה שקובעים עיתים לתורה, אלא אפילו אצל אלו שהם כן יושבי אוהל), ורמת ההתדבקות שלהם לתורה אינם לאין ערוך כלל למה שמתבאר בדברי הנפה"ח "היינו להתדבק בכל כוחותיו לדבר ה' זו הלכה!!"

אצל אלו שעוסקים בתורה בבקאות בלבד זה מצוי מאד, שעל אף שהמחשבה שלהם עוסקת בדברי תורה, ובעיקר פיהם – גרסה נפשי לתאווה, לא פסיק פומייהו מגירסא, אבל כלל כוחות המחשבה אינם יוצאים מהכח לפועל. אבל גם אצל מי שעוסק בתורה בעיון הרי שאם הוא לא מעמיק חקר כסדר מחיל אל חיל אלא הוא הרגיל את עצמו ללמוד באופן מסוים, הרי שהכח שיוצא לפועל הוא מועט וקטן. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא – מתוך קובץ

שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'

אות יד'

כיצד ישנו לאדם כח להשלים את עצמו מתוך עצמו. במשל בעלמא מהעולם הגשמי, אדם שחסר לו ממון, עובד ומביא ממון מבחוץ. אולם בעולם הפנימי הדבר בנוי באופן שאין הדבר מתברך אלא מתוך עצמו. נגדיר מהיכן הברכה שלו מתוך עצמו. כל אדם ואדם נברא חסר. ובהגדרה יותר מדוייקת, בכח האדם נברא שלם, ובפועל האדם נברא חסר. וזהו העומק שכל אחד קיבל את חלקו בתורה בהר סיני. ובפרט בגלגול זה, שכל אחד מקבל במעי אמו את חלקו שהוא צריך ללמוד בגלגול זה, ואזי בא מלאך ומשכח את מה שקיבל כאשר הוא יוצא לאויר העולם. נמצא, שבכח מונח באדם הכל, אלא שבפועל יש באדם חסר. ולכן, עבודת ההשלמה של החסר היא לא לקנות מבחוץ חסר, אלא העבודה היא להוציא את הכח לפועל, ולכן השלימות באה מתוך האדם עצמו, כמו שנתבאר.

ויתר על כן, כלפי השלמות השניה, כאשר האדם דבק בבורא יתברך שמו, נגדיר מהיכן מגיעה הדביקות. אין כוונת הדבר שמחמת שהקב"ה בשמים והאדם על הארץ על כן יהיו דבריו מועטים, ולכן האדם בטל לבורא יתברך שמו, זוהי תחילת העבודה, אבל שם עדיין אין את השכר.

אלא הגדרת הדבר היא, נאמר "בנים אתם לה' אלוקים", שאנו בניו של מקום, וכביכול הבן מגיע מהאב עצמו, והרי שהשורש שלנו הוא מאמיתת הימצאו. וכאשר האדם בטל אליו ית"ש, הוא בטל לשורש עצמו, ולכן השכר הוא מיניה וביה בתוך האדם עצמו.

זה נקרא שהקב"ה שוכן בלבם של ישראל, צור לבבם וחלקם הוי"ה לעולם, קב"ה ליבן של ישראל, זוהי התבטלות לפנים. הוצאה מהכח לפועל של השלימות הינה מתוך האדם עצמו, וההתבטלות היא לשורש של עצמו, שזה הקב"ה. שם מונח עומק נקודת השכר.

זה נקרא בלשון רבותינו "עבודה פנימית", אין כוונת הדבר שהיא לא חיצונית מחמת שלא עושים אותה ברחובה של עיר, אלא היא נקראת כך משום שכולה בנויה על המהלך הפנימי של החיים, זו תפיסה של פנים, האדם מוציא מהכח לפועל את מה שנמצא בפנים, הוא דבק לשורש שלו שנמצא בתוכו.

זהו עומק תכלית עבודת האדם כאן בעולמו, עולם של בורא עולם. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים על ספר

"דעת תבונות"

פרק ה' | כח הזכרון

זיכרון מכח הבינה

ואצל הסוג השלישי של בני האדם, הזיכרון נבנה על גבי הבנת הדבר. הוא זוכר את הדברים מתוך כך שהנפש הכירה בהבנתם, והבהירות של ההבנה היא עצמה יוצרת את נקודת הזיכרון.

אנשים אלו אין עיקר זיכרונם על פי הצורה שבה הוגשו, ולא על פי חילוקם ופיסוקם לענינים כמות שהם, אלא הוא זוכרם על פי מהלך הבנתם. ולכן לאותו אדם לפעמים יהיה יותר קשה למצוא היכן זה כתוב, ולפעמים הוא לא בהכרח זוכר את המסקנה האחרונה העולה מהדברים, אלא הוא זוכר "מהלכים", הזיכרון נבנה אצלו על תפיסת הבנת הענין.

חלק גדול מכח הזיכרון נבנה מכח הבהירות. ככל שהדברים בהירים יותר, הם נחרטים יותר בנפש, כמש"כ "כתבם על לוח ליבך". וככל שהם בהירים וחרוטים יותר, הזיכרון של האדם אותם חזק יותר. ענין זה שייך בכל שלושת סוגי הזיכרון, אך הוא שייך בעיקר בחלק השלישי הזוכר את הדברים מכח הבנתם.

זיכרון מכח הדעת

זיכרון נוסף קיים באדם והוא זיכרון מכח הדעת, - מלשון התקשרות. שככל שנפשו קשורה ונפשו דבוקה בדבר, כך הוא זיכרונו.

כפי שהוזכר, מלבד חלקים אלו ישנם עוד סוגי זיכרון נוספים, ונזכירם בקצרה:

זיכרון מכח הרגשת הלב

זיכרון פנימי יותר בנפש, הוא הזיכרון הנבנה על גבי כח ההרגשה שבלב. כל אחד יכול לראות בעצמו, שכאשר הוא עבר מאורע מסויים מסעיר, שהרגשת הנפש אותו היתה חזקה וקבעה יתדות בנפשו, זיכרון אותו מאורע לא מש ממנו לנצח. אותו זיכרון אינו נובע מקומת המחשבה - לא מהציור שבשכל, לא מהחכמה שבשכל, ולא מכח הבנת הדבר. אלא מכח הרגשת הלב שחוה את אותו מאורע, וככל שהרגש היה חזק יותר, כך נחקקו הדברים בנפשו והוא זוכרם יותר.

זיכרון מכח הארת הנשמה

עד כה התבאר, שישנו זיכרון של ציור, ישנו זיכרון של מוח (על שלושת חלקיו), וישנו זיכרון של לב (ובלב עצמו יש גם מוחין וגם הרגשה).

אך ישנו זיכרון נוסף עמוק יותר, שכמובן אינו שייך לימי הקטנות. זיכרון זה נובע מהמעמקים הפנימיים של מה שנמצא בתוך המח ובתוך הלב, שהיא בכללות הארת הנשמה של האדם.

דוגמא יסודית ושורשית לכך הוא זיכרון הבורא ית', כמש"כ "שיותי ה' לנגדי תמיד". ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים "דע את תורתך דרכי

הלימוד"

אבד | תנא, אין מחייבין אותו להכניס

פסחים (ח ע"א) - תנא, אין מחייבין אותו להכניס ידו לחורין ולסדקין לבדוק מפני הסכנה. מאי סכנה, אי נימא משום סכנת עקרב וכו', והא אמר ר' אלעזר שלוחי מצוה אינו ניזוקין, ואמר רב אשי שמא תאבד לו מחט ואתי לעיוני בתרה.

ומהותה של מחט ולפ"ז גבר אבדתה. מבואר ברש"י מחז"ל (מסעי לה, טז) "שגלוי וידוע לפני הקב"ה שהברזל ממית בכל שהוא אפילו מחט, לפיכך לא נתנה בו תורה שיעור לכתוב בו אשר ימות בו". והרי ששיעור קטן ביותר גדרו מחט (עיין עירובין נג ע"א כמלא נקב מחט סידקית), ובכחה להמית. וזהו שמה מחט, מלשון מחי, ומלשון חטא. ונודע ששורש כל הרע בחינת עקרב, רע-קב (עיין זוהר חדש יתרו, נג ע"א). ולכך כאשר מחפש את המחט חיישין דוקא לעקרב שיזיקו.

וכן הדרך ליטול הקוץ ע"י המחט, פעמים ע"י עוקצה של המחט (עיין שבת קכג ע"א), והיינו שכנגד קוצו של יו"ד דקדושה שהוא השורש לשם הוי"ה, קוץ שע"ג אות יו"ד כנודע, כנגדו יש עקרב שעוקץ, וכן מחט שהורג בכל שהוא כנ"ל, והרי שמחט וקוץ הוא מין במינו. והבן שיש והכח והתוקף נובע מחמת גודלו של הדבר, ויש שהכח והתוקף נובע מחמת דקותו וחדותו. וכחה של המחט שהורגת, וכן חודרת ועושה מום, כמ"ש (עדויות פ"ב, מ"ג) ועל מחט שנמצאת בבשר. וכן מחט שנמצאת בעובי בין הכוסות, ועוד, הוא מכח דקותה וחדותה.

ומצד התיקון מחט מלשון חיטוי החטא ותיקונו. ולכך משמשת לתפירה (כמ"ש כלים יג, ה, מחט שהעלתה חלודה, אם מעכבת את התפירה). ויתר על כן משמשת המחט ליצור ע"י צורות של רקמה, כמ"ש (יומא עב ע"ב) מעשה מחט - רוקם, לפיכך פרצוף אחד.

והיינו שבכח המחט לחבר ולצרף, פרצוף - צרוף, ליצור פרצוף אחד. ומתולדת החיבור הנעשה ע"י מחט, הוא בגד שלם, וכן ציור - רקמה. אולם יתר על כן, אף צורת העשיה ע"י המחט הוא באופן של אחדות, כמ"ש (מו"ק י ע"א) ההדיט תופר כדרכו, היכי דמי הדיוט, אמר רב ינאי, כל שאינו יכול להוציא מלא מחט בבת אחת. והיפוכו, אומן שיכול להוציא "בבת אחת". וזהו מכח דקותה, שמחברת את הכל, כי כח הדקות כולל בתוכו הכל בכח, ולכך הוא דק.

ויתר על כן אמרו (קידושין כו ע"ב), קרקע כל שהוא חייבת בפאה ובבכורים וכו', ואי אמרת בעינן צבורים כל שהוא למאי חזו, תרגומא רב שמואל בר ביסנא קמיה דרב יוסף כגון שנעץ בה מחט, א"ל רב יוסף קבסתן, איכפל תנא לאשמעינן מחט, אמר רב אשי מאן לימא לן דלא תלה בה מרגניתא דשוויא אלפי זוזי. והיינו שבכח המחט לכלול בקרבה אלפי זוזי. בסוד אלף שחוזר לאלף.

פרק ג' | בירור הרצון המניע המעשה והדרגתו

התהליך שהוזכר כעת הוא תהליך יסודי מאד, לוקח לזה כמה זמן שזה לוקח, אבל זהו בירור יסודי מאד שעל ידו קומת הרצון של הנפש הולכת ונעשית מבוררת יותר ויותר, וכפי שהוזכר ככל שקומת הרצון שבנפש תתחזק ותתבהר כך האדם יזהה באיזה נקודות הוא מחובר לעצמו.

הקשר והחיבור של האדם לעצמו שבו אנו עוסקים בפרקים אלו הוא חיבור מכח קומת הרצונות, והרצון החזק ביותר שהאדם רוצה (לא עצם הכח לרצות, אלא הרצון החזק של מה שהוא רוצה) הוא הלבוש של הנפש הקרוב ביותר לקומת תכונות הנפש, והלבוש הזה הוא כ"כ דק ועמוק בתוך האדם עד שהוא הופך להיות כזיהוי עצמי.

דוגמא יסודית לכך היא רצון האדם שיהיו לו ילדים, כך ברא הבורא ית' את בני האדם שבדרך כלל הם רוצים שיהיו להם ילדים, וזהו רצון חזק כ"כ בנפש עד שהוא נתפס בנפש כעצמיותו של האדם והאדם מזהה את עצמו עם אותו רצון, והוא מכיר את עצמו מתוך אותו רצון.

עצם האני של האדם הוא נעלם, כבוש, ומכוסה. והרצונות הם אלו שמגלים אותו, לכן כאשר אנו מבררים את קומת הרצונות ואת סדר ההדרגה שבהם נמצא שבררנו את הלבוש היותר קרוב לאני שלנו. רוב בני האדם יזהו את עצמם עם הרצונות החזקים והשורשיים שבהם ויתר על כך עם הרצון החזק ביותר העצמי הגמור, ואע"פ שזה לא מדוייק כך היא תכונת בני האדם. לכן כאשר אנו מבררים את קומת הרצונות ואת סדר בהדרגה שבהם נמצא שבררנו את הלבוש היותר קרוב לאני שלנו,

בשעורים הבאים נזכה בס"ד ללמוד את זיהוי האני באופן המדוייק הדק והעמוק יותר. אך במדרגה שבה אנו נמצאים עכשיו האדם מזהה את עצמו עם רצונותיו, ולפיכך ככל שהוא מברר את רצונותיו אזי הזיהוי העצמי שלו הולך ומתחזק.

רצונות שליליים ורצונות חיוביים

תפיסת הברור הזו היא בעצם מפה של הנפש שבה מתברר לה הזיהוי העצמי שלה ורצונותיה. וכאן ישנו הבדל גדול ועצום אם הרצונות שהאדם מזהה את עצמו בהם הם רצונות של קדושה - רצונות טובים, או ח"ו להיפך.

אם האדם יזהה שהרצון החזק ביותר שלו הוא רצון טוב וכך הוא מזהה את עצמו - הנה מה טוב. אך אם הוא יזהה שהרצון החזק שלו הוא רצון שלילי, אזי עליו לדעת ולבאר לעצמו שהרע שבנפש הוא אינו עצמיות הנפש! אלא הוא הלבוש הגס והעכור של הנפש. לעולם לא נוכל לזהות את עצמינו באמת עם הרצונות השליליים,

צריך אמנם להכיר ולדעת שאנחנו רוצים את אותם רצונות שליליים עד שנעמול לטהר ולזכך את הנפש. אך לעולם אנחנו לא נוהה את עצמינו - את העצם שלנו עם הרצונות השליליים שאנו רוצים.

מי שמזהה את עצמו עם הרצונות השליליים שלו, ויתר על כן הוא מזהה שהרצון האמיתי שלו הוא רצון שלילי, אותו אדם בעצם מפיל את עצמו לתפיסת הרע ולחיי גהינום כאן בעולם הזה. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך

קובץ שיעורים על תפקידן של בנות ישראל.

אבד | דתניא, שדה שנאבד בה קבר

פסחים (י ע"א) - דתניא, שדה שנאבד בה קבר, הנכנס לתוכה טמא. נמצא בה הקבר, הנכנס לתוכה טהור, שאני אומר קבר שאבד הוא קבר שנמצא דברי רבי, רשב"ג אומר תידיבק כל השדה כולה.

ופשוט הדבר שקבר שבתוכו נמצא מת, כל מהותו הפצא של אבידה, ואין לך אבד גדול ממת. כי עצם היותו מת זו אבידה, ויתר על כן דרך המת שמתכלה ונאבד גופו בקבר. ולכך המת הקבור בה הוא גופא גורם שיאבד קברו. ולכך אמרו (מו"ק ה ע"א) מציינין את הקברות. אמר רבי שמעון בן פזי, רמז לציון קברות מן התורה מנין, ת"ל וראה עצם אדם ובנה אצלו ציון. ופרש"י שם, שעושין סימנים על הקברות בסיד, כדאמר במרובה (ב"ק סט ע"א) של קברות בסיד דחוור כעצמות. והבן שאינו סימן בעלמא שיש כאן עצמות ונותנין סיד לבן כצבע עצמות לבנות, אלא שגופו של המת נאבד ומתכלה בקבר והוא גופא הגורם לידי כך שיאבד קברו, כנ"ל, שעצם מהותו הנאבדת של המת גורמת בעומק שיאבד קברו. ולכך הציון נעשה מתוך מה שנשאר ואינו נאבד שהם העצמות, ומכחם מתעורר הציון והזכרון.

ולשון נוסף אמרו שם, רבי אבהו אמר מהכא, וטמא טמא יקרא, טומאה קוראה לו ואומרת לו פרוש. והיינו שטומאה נקראת כן מלשון טמטום וסיתום, והוא שורש לאבדה שנסתם הדבר ונאבד. ודין קורא לו, "טמא טמא יקרא", הוא הסרת הטמטום והסיתום, ועי"ז גורם שלא יאבד.

ולשון נוסף, אביי אמר מהכא ולפני עור לא תתן מכשול. והיינו שהעלם וההסתר מצד האדם החי עיקרו ושורשו שנעשה עור בחטא אדה"ר, שתחלה צפה מסוף העולם ועד סופו, ועתה נעשה עור ונצרך להראות לו אף את מה שלפניו.

ר' יהושע בריה דרב אידי אמר, והודעת להם את הדרך אשר ילכו בה. והיינו שבחטא אדה"ר ניתן "להט החרב המתהפכת לשמור את "דרך" עץ החיים", ונאבד הדרך, ונצרך לתקנה ולהשיבה. מר זוטא אמר "והזהרתם" את בניי מטומאתם. והיינו ש"הזהר" העליון מברר שלא יאבד. כי בחשך הכל אבוד, והזהר, אור העליון מברר שלא יאבד.

רב אשי אמר, ושמרתם את משמרת, עשו משמרת למשמרת. והבן שהשמירה מהותו לשמור הדבר שלא יאבד בפועל. ומשמרת למשמרת גדרה מניעת אפשרות האבדה כלל בשרשה, מניעתה בבכח שבה.

רבינא אמר, ושם דרך אראנו בישיע אלהים. והיינו שע"י ששם הדרך, הוה אלקים עמו, ולפיכך אראנו בישיע אלקים. ואזי אינו בגדר אבדה כלל. כי אצל האלקים אין שייך אבידה כלל. ואור זה האיר רשב"י בטבריה ומכח כך טיהר את העיר כולה. והיינו שאינו טהרה פרטית אלא טהרה כללית, אראנו בישיע אלקים. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא-

נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

ראה | ג-ז

ולא תגז בכור צאנך. ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ, וביום השביעי שבת וינפש. והוא מדרגת ז', עיין (ספ"י פ"ד) שמנו כל הקב"ל לות הז'. ולמעלה מכך יש מדרגת ג'. כגון, בזמן ששת אלפי שנה וחד חרוב, ואח"כ מחדש את עולמו עוד ג' אלפי שנה כמ"ש בספר ברית מנוחה והוא ברמח"ל ובגר"א ועוד. וכן באומות השתא כבשנו את ז' עמים, לעת"ל נכבוש גם את ג' העמים הנותרים. והרי שסך הכל כולו עשרה, שנחלק ל - ג-ז.

והמדרגה הגלויה כאן בעלמא דידן הוא ז', אולם הג' מכוסה ונעלם ויתגלה לעת"ל. וזהו בחינת גז, ג-ז-ו. שהשתא נגלה הז', אולם בחינת הנ' הוא ז' פעמים ז' ומתחיל את השמונה, כנודע וזהו ממוצע בין ג' לז', בין הנעלם לגלוי. והוא בחינת נגז-גז. וזהו בחינת גז, גז-ר. שמחלק בין הנעלם לגלוי, גוזר ומפריד. וזהו פעולת הגרזן גז-רן, שחותך ומב"דיל, כנ"ל. וכן הוא בחינת גזם, חתך.

ויש ומשליט את כח הגילוי על הנעלם מצד הקלקול, והוא בחינת גזל, גז-ל. כי גנב עושה מעשיו באתכסיא ולעומתו גזל בפרהסיא, כעין ויגזול את החנית מיד המצרי. וזהו השלטת הגילוי על הנעלמות דקל-קול. ולהיפך, הוא בחינת גזול, שעדיין לא הגדיל, וכל כוחותיו נמצאים באתכסיא. ואצלו הנעלם שולט על הגלוי, מצד הקלקול. וזהו בחינת אגוז, שיש לו ג' קליפות, כלומר כח הג' שישודו בכיסוי עליון מפני רוב רוממותו ולכך נעלם ומכוסה, אולם כאשר נופל לתתא נעשה כיסוי של קלקול. וזהו אגוז, גז-או. ומעין כך הוא בחינת ארגו, אר-גז, שאורזים לתוכו ומכסים את הנמצא בתוכו.

וזהו בחינת גזבר, שהוא מעין ארגו לממון של ציבור. וזהו בחינת רוגז, ירו-גז, כי כעס ורוגז כולו הסתר, וכאשר כועס הופך כל גלוי לנסתר וז"ש חז"ל, רגזן לא עלתה בידו אלא רגזנותו, דהיינו שכיון שכעס הכל נהפך אצלו לנעלם ומכוסה, ולכך לא עלה בידו כלום, כי הכל נעלם ממנו. ורגז מלשון רע-גז. כולו דבוק ברע שכל מהותו הסתר וכיסוי.

והנה שלמות הז' למעלה הוא במקום הגבוה ביותר באדם והוא הש"ערוות, והיא מכוסה ונעלמת עד שאינה נראית כחלק גמור מן הגוף, אלא כמותרות היוצאים מן המוח. אולם לעת"ל שיהא עליה ממדרגת הז' למדרגת הג', בסוף התגלותו זו יתגלה אור השערות. אולם השתא כח זה ניתן חלקו בידי עשו איש שעיר. ויעקב לקח את חלקו וניתן לו מצות "ראשית הגז". ראשית העליונה שהיא השערות, גילוי מעין אחרית הימים. ותחלת הארה זו היא הארת משיח, כמ"ש (ישעיהו יא, א) ויצא חטר מגזע ישי, ונצר משרשיו יפה. גזע, גז-ע. כי השתא הגזע נעלם כי הג' שולט על הז' ומכסו. אולם לעת"ל יהיה גילוי לג', כנ"ל, ולכך יצא חטר מגזע ישי.

ושלמות ההארה נקראת מזוג, מו-זג, היינו אחדות ז' עם ג'. גילוי הגלוי לעצמו, גילוי הנעלם לעצמו. ואחדותם כיצד הכל גלוי, וכיצד הכל מכוסה, בבחינת אורייתא סתים וגלייא. כי תכלית הידיעה שנדע שלא נדע, הכל סתום כבקמייתא.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אגוז, וירגז, רוגז, גז, גזל, גזר, גרזן, גזול, גזית, גזם, גזע, גזו, גרוזים, גזבר, מזג, מזלג, נגז, שעשגז. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא- נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

כתו

אין - כתר. ועיין תוספות ר"ד (עירובין מה ע"ב), אד הוא שעולה מן הארץ ומתקשר ונעשה ענן וממטיר, ואינו דבר שיש בו ממשות שיהא לו שביטה.

חכמה

אד, מים, עולה לשורשו בקו ימין חכמה. ואד של אש עולה לשורשו בקו שמאל בינה. ועיין תורת המנחה (דרשה יב) יש בכח הארץ שיצא ממנה אד תמיד ועולה ומתלקח באויר. וזה האד נחלק לשני חלקים, יש שהוא קר ולח ויש שהוא חם ויבש. ולא חם ויבש ממש, אלא כנגד חברו נקרא כן. ושניהם יש בהם קצת מחלק העפר, אלא שהקר והלח (מים) יש בו יותר מהחם והיבש (אש), ובמעוט חלק העפר שיש בחם ויבש הוא עולה יותר מקר והחם. וזהו כטבע אש שעולה תדיר. ודו"ק בדבריו שכלל באד את כל ד' יסודות ארמ"ע.

בינה

בן מ' לבינה. ואמרו (ב"ר, פ"ג) אחת למ' שנה היה אד עולה מן הארץ והיה משקה את האדמה, וזה הספיק להם על מ' שנה (עיין כתב וקבלה, נח, פ"ט, פ"ג).

ועוד. עיין מלבי"ם (שמות, רמזי המשכן) וכבר הבאתי שדעת חז"ל והמקובלים שהחכמה האלהית והנבואה הוא מתיחס אל המח שעליו משפיע רוח הנבואה, אבל התבונה האנושית מיוחס אל הלב כמ"ש הלב מבין, שע"י שתניף הריאה אל הלב ותנשוב אויר צח ומזוקק, יעלה אד דק אל המח לטהר את כליו עד שיגבר בו כח התבונה להבין דבר מתוך דבר בבינתו, ופרי התבונה הזאת הם שבע חכמות שהמציאו בנ"א משכלם.

דעת

חיבור (ועיין ערך קטן קו). וזה מלת אדוק מחובר חזק, כגון (ב"מ ז ע"ב) אחד אדוק בטופס ואחד אדוק בתורף. ובקלקול אמרו (ע"ז יז ע"א) כיון דאביק בה טובא כמינות דמ"א. אביק אדיק. עיין ר"ח שם, כיון דהוה אדיק בעבירה טובא כי מינות דמי.

חסד

מים - אד. ועיין רבינו בחיי (בראשית פ"ב, פ"ו) ואד יעלה מן הארץ, ע"ד הפשט העולה מלחות המימות שבארץ בהיותו חם ולח (יסוד הרוח - חם ולח) נתערבו החלקים המימים עם החלקים הארציים, נקראו אד. ולפי שהמטר מן האד הלח הזה והענן מקבלו, ע"כ נקרא בלשון "אד", שכתוב (איוב לו, כז) יזקו מטר לאדו.

ולעומת זאת עיין עקידת יצחק (בראשית, שער ג', ד"ה האמנה) כי ר"א הגדול סובר (עיין תענית ט ע"ב) שסיפוק העולם כלו מהמטר לצורך ההוית השפלות, לא יעשה רק (ע"י) הנמצאים בתחתונים (בסוד מ"ן) כי מטבעם ע"י חום האש היסודי (וזהו לשיטת ר"א דייקא שעולה מתתא, משא"כ לשיטת ר"י שיורד מלעילא הוא כדברי רבינו בחיי, והבן מאוד) אשר תחת הגלגל יעלה אד "קר ולח" ויתפשט בעננין ברום האויר, ויהיו גשם על כל פני הארץ. ועוד. עיין אלשיך (איוב, פ"א, ד"ה אם) כי פחד אלי היה אד קל, שהוא אד מצד חסד אל, כי לפי מדתו לעשות חסד, היה לי אד ממדה זו, על שלא עשיתי חסד

גבורה

עיין (ילק"ש, ירמיהו, רמז רס"ז) אד, שהוא שובר לבעלי זרועות, גבורה, יד שמאל.

ועוד. עיין אברבנאל (בשלח, פ"ד, ד"ה ויאמר) ואז השקיף (בקי"ס) השם אל

מחנה מצרים עמוד אש וענן וכו', הוציא הקב"ה עמוד האש מגרתיקו ולהט אותם, וכן עמוד הענן. ויתכן שהמציא השי"ת אז במחנה מצרים ענן עם אד קטורי היה יורד עמם מטר וברקים להבהילם. ועיין שם (תזריע, פ"ג, ד"ה וידבר) אד עשני. ועיין אלשיך (תהלים, קל"ה, ז) כי בעת התהוות מסמיכות עפר אל המים אד, כן מסמיכות יסוד האש והאוויר יתהוה ברק פורח באויר. והבן שאד זה הוא בחינת עתיק עולה מתתא לעילא. משא"כ אד של עפר ומים הוא אד של צמצום. עיין ערך קטן עתיק.

ועוד. גבורה יראה. ועיין ליקוטי מוהר"ן (תורה קפה) והיראה הב' שהיא באה מדברים תחתונים, היא בחינת אד, כי היא בחינת דלי, דלית.

תפארת

בחינת שמש. ועיין ר"א מזרחי (בראשית פ"א, פ"ד) ואי אפשר המטר בלתי אד קדם לו, כדכתיב ואד יעלה מן הארץ, ואי אפשר האד מבלתי סבוב השמש המעלה אותו. ועיין אבן עזרא (בראשית פ"ב, פ"ו) כי עלה אד מן הארץ בכח המאורות. ועיין תורת המנחה (דרשה סא) וכשמכה ניצוץ השמש בארץ הוא מקבל מן הארץ קיטור ומתערב עמו ונעשים גוף אחד. והוא האד. וכן כתב ברד"ק שם. והבן שאד זה עלה ביום שלישי כמ"ש ברד"ק (תהלים פק"ד, פ"ג) זכר הצמחים שנבראו ג"כ ביום השלישי, כמ"ש, תדשא הארץ דשא עשב, וקודם שהדשיאה הארץ עלה אד מן הארץ והשקה. (ולשיטת רש"י לכאורה היה ביום שיש לצורך יצירת אדה"ר עיין שם במקומו). ויום שלישי בחינת ת"ת, ספירה שלישית. ועיין אברבנאל (שם, פ"ב, ד"ה וכל) ויצא לנו מזה, שביום ה' עלה אד מן הארץ והשקה את כל פני האדמה, ואז נוצר גוף האדם. והבן שגוף וברית כחד חשיבי, ת"ת ויסוד, שלישי ושישי.

נצח

נצח צד מעלה, בכחו להעלות, ולכך מנצח. וזהו בחינת האד שעולה מעלה. ועי"כ מנצח ושובר לבעלי זרועות, כנ"ל.

הוד

נצח עולה מעלה, והוד יורד למטה, כנודע. ועיין של"ה הק' (תולדות אדם, השער הגדול, של"ז) והמשל לזה מהנר הדולק שנתכבה ונשאר בה אד עשני, אם יניחו הנר הזה למטה מנר דולק סמוך אליה, ימשיך האד העשני הלהב שבנר ונדלק, ואע"פ שמטבע האש לעלות מעלה, יורדת אז למטה לקראת האד העשני שבנר. אע"פ שלא יפגשו ממש זה בזה, יש כח באד להמשיך אליו הלהב. ועיין רש"ר הירש (וארא, פ"ח פכ"ה) "טל": הוא האד השוקע תוך עליתו מעלה.

יסוד

טיפה הזרעית שביסוד אינה אלא אד ביחס להיותה במח. ועיין בני יששכר (ניסן, מאמר ה' סיפור יציאת מצרים, צפרדע) שקצים ורמשים אשר האוכלם עולה האד העב והגס והמזוהם אל המוחין, ועי"ז מולדים תולדות מזוהמים ורעים ואכזרים.

מלכות

שם אדנות במלכות. ועיין זוה"ק (בראשית כו ע"א) ודא משה דאתמר ביה (מלאכי, ב) תורת אמת היתה בפיהו, דלא יאה מאן דדריש לשכינתא כותיה, ובגין דא, ואדם אין לעבוד, ומיד דאיהו ייתי, מיד וא"ד יעלה מן הארץ, א"ד מן אדני-י סליק ליה ו', ואתעביד בה אדון כל הארץ. ועיין תוס' (שבועות לב ע"א, ד"ה בפר"ח גרס) א"ד מן השם אינו נמחק. ותימה, דמ"ש מצ"ב מצבאות וש"ד משד"ד דנמחקין לפי שאין שם בפני עצמו, ושמא משום דשם המיוחד הוא (עיין רמב"ם עכו"ם, פ"ב ה"ז, שאדנות נקרא שם המיוחד) יש להחמיר בו יותר. והבן עוד ששם אדנות ברובע כזה א-אד-אדני-אדני, יש בו גם אותיות אד כפשוטו.

נפש מעשה. עיין מלבי"ם (ישעי' פכ"ו, פי"ט) וממשיל, כמו שהטל בא מן האדים שמעלים האורות והצמחים שמזיעים אד מימי אוירי ומזה בא הטל היורד עליהם ומחיה אותם (מ"ן ומ"ד), כן תהיה התחיה ע"י מעשים טובים.

רוח אד, איד, עיין רמב"ם (פירוש המשניות, ריש ע"ז) אידיהם, הבליהם. בחינת הבל ורעות רוח.

נשמה עיין שם משמואל (תרומה, תרע"ג) וכענין הנשמה שהיא רוחנית הנצמדת בגוף גשמי ע"י אמצעיית, רבעית דם הנפש, ועליה אד הדם, ועליה הנפש הצומחת, ועליה החיונית, ורוח, ונשמה. (ועי"ש ראה, תר"ע) והנשמה ברוח, והנשמה מקבלת אור מזיו השכינה.

חיה שורש לנפש חיה של אדם ובהמה. ועיין של"ה הק' (ווי העמודים, עמוד הדין, פט"ז) מצאתי בספר תנחומת אל זל, וטעם מצוה זו (שחוטי חוץ), בעבור כי בדם איזה חיה (של כל חיה) יש בעצמותו אד דק אשר ממנו יתהווה רוח נושאו לכן

החיוני, וזה הכח הנשוי (מלשון נושא בתוכו) בו הוא נפש חיה. עי"ש לפ"ז טעם המצוה.

יחידה תכלית הכל, דק מן הכל. עיין ספר האמונות והדעות (מאמר ב) ואמרת שהאחרון יותר דק מן הכל, בעבור מה שאינו רואים שהשלג יורד ממקום האויר ואנחנו רואים אותו כאבן, ונדקדק העיין ונדע שהיא ממים. ואח"כ נדקדק המחשבה עוד ונדע שהמים ההם לא יעלו כי אם על דרך העליה והאד, והאמנו כי תחלתו אד. ואח"כ העמקנו עוד ואמרנו, א"א שלא יהיה לאד ההיא סבה שתעלה. וכבר התבאר כי הסבה העולה בידינו באחרונה, היא דקה מן האיד, אשר היא יותר דק מן המים, אשר הוא יותר דק מן השלג, וזאת הסיבה הדקה עליה כיוון האדם והגיע. והוא בחינת יחידה שהיא סיבת האד. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה - להארות, הערות, והוספות: rav@bilvavi.net

הננו שמחים להודיע לציבור הרחב על הגעתו

הרב איתמר שורץ שליט"א

מחבר סידרת הספרים "בלבי משכן אבנה", "דע את... ועוד..."

לסדרת שיעורים כהכנה לימים נוראים הבעל"ט בנושא:

מבט אל עולמנו הפנימי

השיעורים התקיימו בבית כנסת "אחוות הכבאי" ברחוב האגס 1, עפולה. ליד מכבה אש. **בימי שני בשעה 19:45 בתאריכים הבאים:**

תמוז ג' ט"ז אלול (16.9)	תמוז א' ב' אלול (2.9)
תמוז ד' כ"ג אלול (23.9)	תמוז ב' ט' אלול (9.9)

הסדרה מיועדת לגברים ונשים-עזרת נשים פתוחה.
בכרך ו' אבנן אבנך באבני.

שאלה התקשרות לבורא דרך לבושי הנפש

לכבוד הרב שליט"א. האם יש חשיבות לדבר עם הבורא בדווקא בפה. שנים שאני מדברת במחשבתי וככה הדיבור המחשבתי הוא טבעי לי. בדיבור מתקשה לייחד לזה זמן. במחשבה הדיבור הוא ספונטני ותמיד זמין לאורך היום והלילה. בשיעור ששמעתי הבנתי שצריך דווקא בפה כמו בתפילה ובברכות. ולמען האמת גם שם קשה לי הדיבור ברמה שישמעו אוזני...אשמח לקבל הדרכה מלאה בענין זה.

תשובה בס"ד צורתה של הנפש היא, הויתה אחת, הנחלקת לבי, מוחין ומדות. ועל גביה ג' לבושים, מעשה דיבור ומחשבה. ועבודת האדם להתקשר לבורא בכל חלקיו, ולבושיו.

חיבור האדם לבורא בלבושיו. במעשה - קיום רצון הבורא ברמ"ח מצות עשה וענפיהם. דין, ומעשה חסידות.

דיבור, קיום כל המצות השייכים בדיבור, כמו שביארם בספר חרדים. ומלבד כך לדבר עם הרב"ש בפשיטות בכל על מצוא. מחשבה, קיום כל מצות השייכים במחשבה כמו שסידרם בספר חרדים. ומלבד כך לדבר עם הקב"ה במחשבה.

יש יתרון למחשבה על פני הדיבור ולהיפך. יתרון המחשבה, שהיא יותר רוחנית, דקה, ומרוממת. וכן פנימית בתוכו, כולה פנימיות כמעט לא נודעת לזולתו.

יתרון הדיבור, יוצא לפועל ביחס למחשבה שהיא כח. וכן מחבר נשמה וגוף, תנועה גופנית של הנעת שפתיו עם גילוי תשוקת ומחשבת הנשמה. וכן בדיבור כח ההנהגה בבחינת "דבר אחד לדור". דיבור לשון הנהגה, שמנהיג את גופו ונשמתו.

ולכך ראוי לו לאדם לדבר עם הבורא הן במחשבה והן בדיבור, על מנת לקבל הן את מעלות המחשבה והן את מעלות הדיבור. דיבור במחשבה ללא דיבור בפה, נחסר בו הוצאה לפועל, חיבור הנשמה והגוף בדיבור עם הבורא, וכח הנהגת האדם לפי דיבור זה.

שאלה בניית קשר לקב"ה דרך הלב ולא דרך החושים

שלום רב, יש לי מספר שאלות אליך בבקשה:

א. במהלך היום השם שולח לי מילים ספציפיות מול עיני והן חוזרות על עצמן. אני יכול לראות אותן על אוטובוס, שלט, עיתון וכו'. זה כמו שמשיהו מקיף בעיגול משהו שהוא רוצה שתראה. איני מבין מה הוא רוצה שאעשה איתן. לצייר אותן בדמיוני? המילים הן: א ל ו- לוז.

ב. אני בעל תשובה. אוכל לתאר לך מה אני מרגיש בתקשורת עם השם. אני מרגיש שיש אותי בעולם והוא מתקשר איתי דרך העולם סביבי, דרך שיר שאני שומע, דברים שאני רואה סביבי אני חש שזה ממש הוא מדבר איתי אך זה נורא מתסכל. מכיוון שזה כמו שיש אותי שרוצה לחוש אותו יותר חזק ויותר ממשי והוא נשאר מסתתר ולא מאפשר לי להתחבר יותר ומשאיר אותי בחוץ וזה מצער אותי כי אני מעוניין בחיבור יותר חזק. זה מרגיש כמו מן חיזור כזה. אני רוצה להרגיש אותו שאני מתפלל כמו שאתה מרגיש אותו. אני לא צדיק אבל יש צער גדול ורצון אמיתי בקשר ושלא ישאיר אותי בחוץ. ואני רוצה קשר עמוק ואמיתי. לא מהפה ולחוץ. אני רוצה להרגיש את העולם הפנימי ואת ההרגשה האמיתי שבמצוות ובתפילות. מה עלי לעשות?

ג. אני מרגיש את הנפש שלי מאוד רגישה. אני דומע ומתרגש מדברים כל הזמן. זה יכול להיות ילד קטן שאני רואה ומרחם עליו. או שזה יכול להיות שפתאום אני מרגיש שהשם שולח לי איזה משפט שהוא אוהב אותי. מרגיש את הנפש מאוד רגישה. אך זוהי רגישות שאינה נובעת מעצבות וגם לא משמחה. היא פשוט רגישות. למה זה קורה ?

ד. כשאני מברך או קורא בספר קודש או מתפלל אני מרגיש תחושה פיסית במקום במצח שלי בין עיני. וכאשר אני מפציר בשם שאני מעונין בו אז זה גדל. זו הרגשה כמו שיש שם באיזור הזה בגוף משהו שמהדהד עם קודש. אבל זה מרגיש שזה עצור. שזה משהו שצריך להיפתח. איך אני יכול לפתוח ולהרחיב את זה שזה לא ישאר גופני אלא הרגש שכלי ורגשי. שזה יראה את עצמו. תודה להרב.

תשובה בס"ד לעת עתה הקשר שלך לקב"ה נעשה ע"י חושים היוצאים חוצה, כראיה וכדו', והם פועלים על הרגשת הלב במדה ניכרת. וכן באופן של התלבשות הרגשה בגוף כגון במצח.

הצורה הנכונה יותר ליצור קשר פשוט עם הלב, כקשר פשוט הנעשה עם אוהביו שאינו נבנה בעיקר על חושים המתפשטים לחוץ, ולחילופין על הרגשות המתלבשות בגוף.

הלבשות אלו נטוות יותר לתערובת מציאות עם דמיון, ומומלץ מאוד לבחור דרך פנימית יותר, שקטה יותר, עדינה יותר, קרובה יותר לעולם הרוחני האמתי.

אפשר לנסות לעבוד בצורה המוזכרת בספר בלבבי חלק א'. יתכן שבהתחלה תרגיש שזה מדי מופשט ואין על מה להתפשט כראיה, חוש גופני, אולם בס"ד תשתדל לבחור בדרך היותר עדינה כנ"ל. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מהארכיון של שו"ת

נא לשמור על קדושת הגיליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718..295.1245
להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון: info@bilvavi.net
רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@moshebooks.com
ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

דרושים מתנדבים לשכתוב שיעורי הרב. לפרטים נא ליצור קשר 053.319.7481 / info@bilvavi.net